

ФІНАНСОВА СПРОМОЖНІСТЬ ГРОМАД ЯК ЗАПОРУКА ПОДОЛАННЯ БІДНОСТІ

Зеленюх Ростислав Юрійович

здобувач освітньо-професійної програми за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» кафедри публічного управління та адміністрування Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького.

Ключові слова: публічне управління, фінансова спроможність, інвестиції, громада, економічний розвиток.

Партнерство між місцевою владою, бізнесом та громадськістю є ключовим фактором успішного економічного розвитку, залучення інвестицій, розвитку інфраструктури, підтримки підприємництва, забезпечення соціальної стабільності та подолання бідності [1, с. 75]. Процес визначення пріоритетних напрямів розвитку та інвестицій є ключовим етапом у плануванні довгострокового економічного зростання територіальних громад, що дозволяє зосередити ресурси та зусилля на найбільш важливих та перспективних проектах, які мають максимальний вплив на економіку та добробут громади [2; 3].

У 2024 р понад 34% територіальних громад включено до категорії високого рівня фінансової спроможності. Оптимальний рівень мають 21,3% громад, задовільний – 18,2%, критичний рівень фінансової спроможності – 9,8%. У 2024 р. серед громад Львівської області 30 мали високий рівень фінансової спроможності, 15 – оптимальний, 10 – задовільний, 14 – низький та 4 – критичний [5].

Територіальні громади, з невеликою територією та незначною кількістю жителів мають досить обмежені можливості для створення повноцінного

життєвого середовища, надання необхідних публічних послуг своїм громадянам, досить обмежений потенціал для місцевого розвитку та якісного управління. Фінансова спроможність громад для подолання бідності залежить від розміру місцевого бюджету, його дохідної частини (податки, трансферти), ефективності управління цими коштами та соціальної політики громади.

Ключовими факторами є наявність достатніх власних надходжень у вигляді податку з доходів фізичних осіб, податку на прибуток підприємств, можливість залучати кредити, субвенції, а також спроможність впроваджувати цільові програми підтримки малозабезпечених верств населення та створювати робочі місця. Війна та економічні виклики значно вплинули на фінансову спроможність громад, створивши значні диспропорції у соціально-економічному розвитку громад, які можна і потрібно вирішувати шляхом:

- створення рівних можливостей для доступу суб'єктів малого та середнього підприємництва до фінансових ресурсів;
- надання інформаційної, консультаційної та організаційної підтримки суб'єктам підприємництва;
- залученням грантових коштів для підтримки програм;
- впровадження підприємницької освіти для старшокласників, які навчаються у ЗЗСО, що знаходяться на території громади;
- розвитку співпраці органу місцевого самоврядування з бізнесом.

Заходи стимулювання економічного розвитку територіальних громад мають забезпечувати [3; 4]:

- формування економічної політики: регулювання податків, мит, створення сприятливих умов для ведення бізнесу, підтримка інновацій та високих технологій;
- залучення інвестицій: створення інвестиційних парків, формування спеціальних економічних зон, надання податкових пільг та гарантій інвесторам;
- розвиток інфраструктури: транспортне господарство, енергетичне господарство, комунікаційні зв'язки, соціальне та медичне обслуговування;

- підтримку підприємництва: надання грантів, надання субсидій, надання кредитів на пільгових умовах для малого та середнього бізнесу, підтримка інноваційних стартапів;
- соціальну стабільність: розробка програм соціального захисту; формування програми охорони здоров'я; розробка програм надання якісних освітніх послуг та культурного розвитку

Список використаних джерел:

1. Пронько ЛМ. Соціальна політика об'єднаних територіальних громад як засіб відтворення людського капіталу сільських територій. *Екон. дискурс*. 2022. №1-2. С.74-82.
 2. МакМаллін К. Місцевий економічний розвиток – це постійна синергія дій бізнес-спільноти, влади, громадянського суспільства та наукових кіл. URL: <http://pleddg.org.ua/ua/2016/kent-makmallin/>
 3. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80#Text>
 4. Мельник Л.А. Теоретичні засади формування спроможності територіальних громад в Україні. *Держ. упр.: удосконалення та розвиток*. 2020. №9. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua?op=1&z=1854>
- Портал «Децентралізація», 2022. URL: <https://decentralization.ua/>